

Lämnade rekommendationer under åren 2021-2022

Danderyds kommun

Revisionsrapport

April 2024

*Kristian Damlin, certifierad kommunal
revisor och projektledare*

Innehållsförteckning

1.	Inledning	03
2.	Granskningsresultat	10
3.	Revisionell bedömning	16

1

Inledning

Inledning

Bakgrund

Revisorerna i Danderyd kommun granskar årligen delårsbokslut och årsredovisning, samt genomför fördjupade granskningar utifrån en risk- och väsentlighetsanalys. De granskningar som revisionen genomför innehåller ofta förslag på åtgärder som bör genomföras. Dessa åtgärder varierar i omfattning och därmed också i tid för genomförande. En viktig del av revisionens arbete är därför att följa upp tidigare genomförda granskningar för att se om åtgärder vidtagits med anledning av dessa och om den granskade organisationen beaktat noterade brister, synpunkter och förslag.

Under åren 2021-2022 har revisionen genomfört flera fördjupade granskningar i vilka revisionen lämnat ett flertal rekommendationer till kommunstyrelsen och berörda nämnder. Utifrån detta har revisionen beslutat att följa upp på vilket sätt som lämnade rekommendationer har omhändertagits av berörd styrelse/nämnder. Uppföljning av lämnade rekommendationer sker avseende dessa fördjupade granskningar:

- Granskning av personal- och kompetensförsörjning (år 2022)
- Granskning av uppföljning och insyn privata utförare (2022)
- Granskning av digitalisering i grundskolan (2022)
- Granskning av intern kontroll i redovisningsprocesser (2021)
- Granskning av samverkan kring barn och unga som riskerar att fara illa (2021)

Revisorerna i Danderyds kommun har utifrån sitt löpande risk- och väsentlighetsarbete valt att prioritera en uppföljande granskning av tidigare lämnade rekommendationer. Utifrån granskningsresultat kan sedan revisionen ta ställning till om det finns anledning att göra ytterligare uppföljande granskningar inom ett eller flera av de granskade områdena.

Syfte och frågeställningar

Granskningens syfte är att kartlägga i vilken utsträckning som styrelse-/nämnder har vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av konstaterade brister.

1. Har revisorernas synpunkter och förslag till åtgärder besvarats av respektive styrelse/nämnd?
2. Har synpunkterna och förslagen åtgärdats?

Avgränsning

Granskningen omfattar kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden.

Metod

Genomgång av revisorernas synpunkter och förslag till åtgärder som angetts i lämnade revisionsrapporter och tillhörande missivbrev, samt genomgång och granskning av yttranden som revisorerna erhållit. Inhämtande av lägesbeskrivning genom utskick av skriftliga frågor till berörda förvaltningar samt genomgång av svar.

Faktaundersökning har skett av tjänstepersoner vid kommunledningskontoret, bildningsförvaltningen samt socialförvaltningen.

Lämnade rekommendationer

Nedan redovisas respektive gransknings samt av revisionen lämnade rekommendationer.

Granskning	Lämnade rekommendationer
Granskning av personal- och kompetensförsörjning	Utifrån genomförd granskning rekommenderades kommunstyrelsen att: <ul style="list-style-type: none">• Överväga att ta fram styrande dokument för området såsom personalpolicy, kompetensförsörjningsstrategi och/eller kompetensförsörjningsplan.• Säkerställa att rutin för avgångssamtal ses över och att information från avgångssamtal sammanställs och analyseras som ett redskap för att utveckla kommunens arbetsgivarerbjudande.
Granskning av uppföljning och insyn privata utförare	Utifrån genomförd granskning rekommenderades socialnämnden att: <ul style="list-style-type: none">• Att säkerställa att internkontrollplanen innehåller kontrollmoment med bäring på uppföljning av avtal med privata utförare.• Att överväga att följa upp avtal på individnivå i de fall det är motiverat utifrån ett riskperspektiv (risk för den enskilda personen) och/eller ett ekonomiskt perspektiv (avtalet är värt mycket pengar) samt att i så fall rapportera uppföljningen till nämnd.
Granskning av digitalisering i grundskolan	Utifrån genomförd granskning rekommenderas utbildningsnämnden att: <ul style="list-style-type: none">• Säkerställa att uppföljning, analys och rapportering ger nämnden en samlad bild av digitaliseringsarbetets resultat och förutsättningar. Detta för att nämnden ska kunna identifiera styrkor och utvecklingsområden inom grundskolans digitaliseringsarbete samt för att vid behov kunna vidta adekvata åtgärder.
Granskning av intern kontroll i redovisningsprocesser	Kommunstyrelsen rekommenderas att vidta åtgärder med anledning av granskningens resultat. Kommunstyrelsen föreslås prioritera säkerställande av en tillräcklig intern kontroll i inköpsprocess/hantering av leverantörsfakturor.

Lämnade rekommendationer

Nedan redovisas respektive gransknings samt av revisionen lämnade rekommendationer.

Granskning	Lämnade rekommendationer
Granskning av samverkan kring barn och unga som riskerar att fara illa	<p>Utifrån genomförd granskning rekommenderas socialnämnden samt utbildningsnämnden att:</p> <ul style="list-style-type: none">• säkerställa att strukturer, riktlinjer och rutiner är kända bland verksamheternas medarbetare.• säkerställa kartläggning och analys av inkomna orosanmälningar för att urskilja eventuella samband och orsaker avseende till exempel orosanmälningar och personalens anmälningsbenägenhet för att kunna utvärdera huruvida rutinen för orosanmälan är tillräcklig.• säkerställa att årliga informationsträffar genomförs på samtliga enheter, för att informera personal inom skolan om socialtjänstens arbete med barn och unga. Detta framstår som särskilt angeläget eftersom det beskrivs att tröskeln för att göra en orosanmälan är hög.• ta del av information/utbildning avseende ansvaret för det förebyggande arbetet för barn och unga som riskerar att fara illa.• bör utveckla en systematisk och strukturerad uppföljning, utvärdering och återrapportering med bäring på barn och ungas uppväxtvillkor/arbetet för barn och unga som riskerar att fara illa, vilket är en viktig förutsättning för att kunna vidta aktiva åtgärder.

2

Granskningsresultat

Har revisorernas rekommendationer hanterats av styrelse/nämnd?

På denna och följande sidor redovisas iakttagelser och bedömningar avseende revisionsfråga 1 till och med 2. Frågorna är:

1. Har revisorernas synpunkter och förslag till åtgärder besvarats av styrelse och/eller berörd nämnd?
2. Har synpunkterna och förslagen åtgärdats?

Iakttagelser

Revisorerna har översänt 4 av 5 revisionsrapporter till berörd styrelse/nämnd utan att begära särskilt svar från styrelse/nämnd. I ett fall har revisorerna begärt svar från berörda nämnder. Nedan redovisas respektive styrelse/nämnds behandling av revisionsrapporten.

Revisionsrapport	Revisionens hantering	Styrelse/nämndens hantering av aktuell revisionsrapport
Granskning av personal- och kompetensförsörjning	Rapporten skickad för kännedom.	Kommunstyrelsen har 2023-04-24 § 69 behandlat <i>Redovisning av revisorernas granskning av personal- och kompetensförsörjning samt redogörelse för planerade följdåtgärder</i> . Kommunstyrelsen har beslutat om att notera slutsatserna i revisorernas granskning samt att kommunledningskontoret kommer vidta följande åtgärder: <ul style="list-style-type: none">• Värdera om personalpolicy, kompetensförsörjningsstrategi och/eller kompetensförsörjningsplan bör tas fram• Se över rutiner för avgångssamtal
Granskning av uppföljning och insyn privata utförare	Rapporten skickad för kännedom.	Socialnämnden har behandlat revisionsrapporten 2023-01-23 § 15. Nämnden noterar till protokollet revisorernas granskning av uppföljning och insyn privata utförare samt att socialnämnden har vidtagit åtgärder enligt revisorernas rekommendationer.
Granskning av digitalisering i grundskolan	Rapporten skickad för kännedom.	Utbildningsnämnden har inte tagit upp revisionsrapporten för behandling och/eller yttrande.
Granskning av intern kontroll i redovisningsprocesser	Rapporten skickad för kännedom.	Kommunstyrelsen har inte behandlat revisionsrapporten. I svar hänvisas till att rapporten har funnits tillgänglig för ledamöterna i kommunstyrelsen via kommunens hemsida.
Granskning av samverkan kring barn och unga som riskerar att fara illa	Begäran om svar senast 2022-06-30	Utbildningsnämnden har svarat på revisionsrapporten 2022-06-08 § 52. Nämnden har antagit utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2022-05-19 som svar på revisionsrapporten. Socialnämnden har svarat på revisionsrapporten 2022-06-15 § 59. Nämnden har antagit socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2022-05-18 som svar på revisionsrapporten.

Har revisorernas synpunkter och förslag till åtgärder besvarats av styrelsen?

På denna och följande sidor redovisas iakttagelser och bedömningar avseende revisionsfråga 1 till och med 2. Frågorna är:

1. Har revisorernas synpunkter och förslag till åtgärder besvarats av styrelse/nämnd?
2. Har synpunkterna och förslagen åtgärdats?

Bedömning för revisionsfråga 1

Delvis uppfyllt.

Bedömningen baseras på att kommunstyrelsen och utbildningsnämnden inte har behandlat varje enskild revisionsrapport de är berörda av.

Socialnämnden har besvarat och lämnat yttrande på de två revisionsrapporter som berör nämnden.

Har synpunkterna och förslagen åtgärdats?

Granskningsrapport samt lämnade rekommendationer	Rekommendationer genomförda
<p>Granskning av personal- och kompetensförsörjning</p> <p>Lämnade rekommendationer till kommunstyrelsen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Överväga att ta fram styrande dokument för området såsom personalpolicy, kompetensförsörjningsstrategi och/eller kompetensförsörjningsplan. Delvis uppfyllt • Säkerställa att rutin för avgångssamtal ses över och att information från avgångssamtal sammanställs och analyseras som ett redskap för att utveckla kommunens arbetsgivarerbjudande. Uppfylld 	<p>Den samlade bedömningen är delvis uppfyllt.</p> <p>I redogörelsen framgår att kommunen inte beslutat om någon personalpolicy, kompetensförsörjningsstrategi och/eller kompetensförsörjningsplan. I svar från kommunledningskontoret framgår att ambition är att under år 2024 ta fram ett strategiskt och politiskt beslutat arbetsgivardokument.</p> <p>I uppföljningen av lämnade rekommendationer har vi tagit del av checklista samt mall för avslutningssamtal. Vi noterar att checklista och mall inte innehåller uppgifter om när dessa är beslutade samt av vilken funktion. Utöver detta så uppges att varje medarbetare som slutar får en digital avgångsenkät via mail. Detta framgår även i mallen för avslutningssamtal. Denna besvaras anonymt. HR-avdelningen uppges årligen göra en sammanställning av genomförda avgångssamtal vilken ska användas i det interna utvecklingsarbetet.</p>
<p>Granskning av uppföljning och insyn privata utförare</p> <p>Lämnade rekommendationer till socialnämnden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Att säkerställa att internkontrollplanen innehåller kontrollmoment med bäring på uppföljning av avtal med privata utförare. Uppfylld. • Att överväga att följa upp avtal på individnivå i de fall det är motiverat utifrån ett riskperspektiv (risk för den enskilda personen) och/eller ett ekonomiskt perspektiv (avtalet är värt mycket pengar) samt att i så fall rapportera uppföljningen till nämnd. Uppfylld. 	<p>Den samlade bedömningen är uppfyllt.</p> <p>Internkontrollplanen innehåller en kontrollpunkt avseende att socialnämndens uppföljningsplan av de strategiska avtalen följs upp. Detta har verifierats i genomgång av internkontrollplanerna för år 2023 och 2024 samt uppföljning av internkontrollplanen för år 2023.</p> <p>Det är socialutskottet som hanterar individärenden. Alla placeringar med individavtal följs upp regelbundet, de som återfinns inom området barn och unga följs upp minst två gånger per år. Det sammanfaller med övervägande om vården/placeringen ska förändras och detta blir ett ärende i socialutskottet. Det är främst innehållet i vården och resultat för den enskilde individen som är i fokus. Själva avtalet följs upp på indikation om det finns något som visar att det kan finnas behov av uppföljning. Öppenvårdsinsatser följs upp oftare, ca varannan månad.</p> <p>Socialutskottet har beslutat att regelbundet ta del av sammanställning av vårdkostnader och volymstatistik kring köpta platser och placeringar. I socialutskottet redovisas även ca två gånger per år en sammanställning av vårdkostnader och volymer gällande placeringar. I socialutskottet redovisas en gång per år statistik gällande bl beslut, insats, volym.</p>

Har synpunkterna och förslagen åtgärdats?

Granskningsrapport samt lämnade rekommendationer	Rekommendationer genomförda
<p>Granskning av digitalisering i grundskolan</p> <p>Lämnade rekommendationer till utbildningsnämnden:</p> <ul style="list-style-type: none">• Säkerställa att uppföljning, analys och rapportering ger nämnden en samlad bild av digitaliseringsarbetets resultat och förutsättningar. Detta för att nämnden ska kunna identifiera styrkor och utvecklingsområden inom grundskolans digitaliseringsarbete samt för att vid behov kunna vidta adekvata åtgärder.	<p>Bedömningen är delvis uppfylld.</p> <p>I redogörelsen framgår att:</p> <ul style="list-style-type: none">• Utbildningsnämnden (UN) antog i december 2023 en verksamhetsplan (VP) för 2024 (UN 2023/1100). I VP:n framgår att skolan har identifierat "digitalisering" som ett utvecklingsområde. Huvudmannen åtar sig att förbereda sig inför den kommande digitaliseringen av nationella prov. Verksamhetsplanens innehåll följs upp i delårsredovisning samt i årsredovisning.• UN antar årligen (november) en sammanfattande kvalitetsrapport av den kommunala grundskolan och gymnasieskolans systematiska kvalitetsarbete. I årets rapport (november 2024) kommer pågående digitaliseringsarbete följas upp och analyseras. Bildningsförvaltningen ambition är att ge UN en helhetsbild av nuläget baserat på såväl skriftligt inhämtad dokumentation (kvalitetsrapporter m.m.) samt muntligt inhämtad information (kvalitetsdialoger).• Bildningsförvaltningen har i början av 2024 arbetat fram en konsekvensanalys av stödfunktionen "IT i skolan och förskolan". I konsekvensanalysen finns en identifierad vision -"Undervisningen ska fungera vid varje given tidpunkt i den digitala pedagogikens framkant". Kopplat till vision och tidigare utredningar (bl a "Slutrapporten om Skol-IT") har insikter, behov och målsättningar identifierats. Bland målsättningarna kan nämnas ett minskat personberoende, en ökad IT-säkerhet, samt stärkta förutsättningar för likvärdighet. För att nå målsättningarna har kommunen anställt en samordnare mellan IT och skola samt bildat ett operativt forum för IKT-tekniker. Vidare utreds det och planeras för en centralisering av kommunens IT-support – från lokala skolor till en och central enhet. Syftet med detta är att nå en ökad effektivitet och standardisering med avseende på olika IT-processer.• Danderyds kommun har tagit fram en anvisning för digitalisering som beskriver hur kommunens strategi för digitalisering ska förverkligas (se ovan). Anvisningen syftar till att ge stöd och vägledning till verksamheter i sin planering och i sitt arbete med verksamhetsutveckling genom digitalisering. Anvisningen är indelad efter de fyra fokusområdena som finns i "Strategi för digitalisering" (se ovan). I anvisningen konkretiseras åtgärder, tidplan, indikatorer för uppföljning och ansvar för genomförande. Anvisningarna är nedbrutna på förvaltningsnivå. Kommunledningsgruppen följer årligen upp anvisningens aktiviteter och reviderar innehållet vid behov.

Har synpunkterna och förslagen åtgärdats?

Granskningsrapport samt lämnade rekommendationer	Rekommendationer genomförda
<p>Granskning av intern kontroll i redovisningsprocesser</p> <p>Lämnade rekommendationer till kommunstyrelsen:</p> <ul style="list-style-type: none">• Kommunstyrelsen rekommenderas att vidta åtgärder med anledning av granskningens resultat. Kommunstyrelsen föreslås prioritera säkerställande av en tillräcklig intern kontroll i inköpsprocess/hantering av leverantörsfakturor.	<p>Bedömningen är delvis uppfylld.</p> <p>Enligt attestreglementet är det valfritt att välja beloppsbegränsningar och det uppges att många nämnder valt bort denna del. Kommunledningskontoret ska under år 2024 uppdatera attestreglemente och i samband med detta framhålls att olika rutiner ses över för att hitta bättre och effektivare hantering, t.ex. rutiner för beloppsgränser och attestförteckningar.</p> <p>Kommunledningskontoret genomför en förstudie som kommer resultera i förslag på åtgärder och rekommendationer som kan förbättra och effektivisera kommunens inköpsprocesser. Uppdraget ska redovisas för kommunstyrelsen senast under andra kvartalet 2024. Detta förväntas generera kostnadsbesparingar, ökad kontroll och bättre styrning av inköpsprocessen.</p>

Har synpunkterna och förslagen åtgärdats?

Granskningsrapport samt lämnade rekommendationer	Rekommendationer genomförda
<p>Granskning av samverkan kring barn och unga som riskerar att fara illa</p> <p>Lämnade rekommendationer till socialnämnden samt utbildningsnämnden att:</p> <ul style="list-style-type: none">• säkerställa att strukturer, riktlinjer och rutiner är kända bland verksamheternas medarbetare. Uppfylld• säkerställa kartläggning och analys av inkomna orosanmälningar för att urskilja eventuella samband och orsaker avseende till exempel orosanmälningar och personalens anmälningsbenägenhet för att kunna utvärdera huruvida rutinen för orosanmälan är tillräcklig. Delvis uppfyllt• säkerställa att årliga informationsträffar genomförs på samtliga enheter, för att informera personal inom skolan om socialtjänstens arbete med barn och unga. Detta framstår som särskilt angeläget eftersom det beskrivs att tröskeln för att göra en orosanmälan är hög. Delvis uppfyllt.• ta del av information/utbildning avseende ansvaret för det förebyggande arbetet för barn och unga som riskerar att fara illa. Delvis uppfyllt• bör utveckla en systematisk och strukturerad uppföljning, utvärdering och återrapportering med bäring på barn och ungas uppväxtvillkor/arbetet för barn och unga som riskerar att fara illa, vilket är en viktig förutsättning för att kunna vidta aktiva åtgärder. Delvis uppfyllt	<p>Bedömningen är delvis uppfyllt.</p> <p>I redogörelserna framgår att:</p> <ul style="list-style-type: none">• Inom socialförvaltningen finns ett kvalitetsledningssystem med aktuella strukturer, riktlinjer och rutiner. Dessa uppdateras regelbundet och förändringar informeras om på bl a APT. Riktlinjer fastställs av socialnämnden. Anvisningar och rutiner tas fram av avdelningschef och gruppchef och kommuniceras löpande till medarbetare. En introduktionsplan säkerställer att nya medarbetare får kännedom om riktlinjer och rutiner samt handläggarens ansvar att hålla sig uppdaterad om gällande riktlinjer.• Gällande samverkan kring barn och unga som riskerar att fara illa har riktlinjer och rutiner tagits fram. Information har skett genom återkommande informationstillfällen tex på rektorsmöten där socialtjänstens medarbetare deltagit. Rutinen beskriver hur deltagande, information och samverkan ska ske. Information har skett på socialnämnden samt utbildningsnämnden.• Statistik sammanställs årligen gällande inkomna orosanmälningar ur flera olika aspekter. Dessa redovisas och diskuteras vid avdelningsmöten samt avdelningarnas planeringsdagar. I uppföljningen har detta verifierats via genomgång av sammanställd statistik över anmälningar och ansökningar, som sträcker sig över åren 2021-2023 Dessa diskuteras också på gemensamma samverkansmöten mellan skolan och socialförvaltningen. Utbildningsnämnden får information om de kränkningar som rapporterats in till bildningsförvaltningen. Socialnämndens utskott får statistik på årsbasis. Det sker årliga informationsträffar på enheterna för att informera inom skolan om socialtjänstens arbete.• När barn- och ungdomsstrategin avslutades som projekt vid årsskiftet 2022-2023 antogs en arbetsprocess för den gemensamma strategin för arbete med barn och ungdomar i Danderyds kommun. Avdelningschefen för familjeavdelningen på socialförvaltningen och grundskolechefen från bildningsförvaltningen blev styrgrupp för arbetet. Under 2023 har samarbetsformerna utvecklats och den första återgivning till politiken är planerad att ske under april-maj 2024. Avsikten är att samla de tre nämndernas presidier; utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden samt socialnämnden. Syftet är att informera om det arbete som har genomförts under det senaste året, ge en gemensam bild av livsvillkoren för barn och ungdomar i Danderyds kommun samt identifiera utvecklingsområden. Ev förslag till satsningar eller förändringar kan också lyftas på dessa möten som planeras bli årliga.

3

Revisionell bedömning

Revisionell bedömning

PwC har, på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Danderyds kommun, genomfört en uppföljning av hur kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden har hanterat de rekommendationer som revisionen lämnat i fem fördjupade granskningar som genomförts under åren 2021-2022. Syftet har varit att följa upp på vilket sätt som lämnade rekommendationer har omhändertagits av berörd styrelse/nämnd.

Vår bedömning är att kommunstyrelse och utbildningsnämnden **delvis** har besvarat revisorernas synpunkter och hanterat förslag till åtgärder. Bedömningen baseras på att kommunstyrelsen och utbildningsnämnden inte har behandlat varje enskild revisionsrapport de är berörda av.

Vår bedömning är att socialnämnden **i allt väsentligt** har besvarat revisorernas synpunkter och förslag till åtgärder utifrån att nämnden har besvarat och lämnat yttrande på de två revisionsrapporter som berör nämnden.

Vi bedömer att kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden **inte helt säkerställt** att tillräckliga åtgärder har vidtagits utifrån de brister och rekommendationer som har lämnats i de tidigare granskningarna.

Rekommendationer

Efter genomförd uppföljande granskning rekommenderas att:

- Styrelse/nämnd säkerställer att de, i formell mening, tar del av samt behandlar revisionsrapporterna samt tar ställning till de brister samt rekommendationer som lämnats.
- Styrelse/nämnd följer upp och säkerställer att beslutade åtgärder är/blir genomförda. Detta genom att tydliggöra när i tid beslutade åtgärder ska vara genomförda samt löpande säkerställa framdrift i de olika delarna och att styrelse/nämnd även får en slutredovisning när åtgärderna är verkställda.

2024-04-22

Kristian Damlin

Uppdragsledare och projektledare